РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2020/1049НА КОМИСИЯТА

от 15 юли 2020 година

за предоставяне на възможност на Франция да разреши употребата на биоциди, съставени от генериран на място азот, за опазването на културното наследство

(нотифицирано под номер C(2020) 4715)

(само текстът на френски език е автентичен)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 528/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 г. относно предоставянето на пазара и употребата на биоциди ([1]), и по-специално член 55, параграф 3 от него,

след консултация с Постоянния комитет по биоцидите,

като има предвид, че:

(1) В приложение I към Регламент (ЕС) № 528/2012 са посочени активните вещества с профил, по-благоприятен от гледна точка на околната среда или здравето на човека или животните отколкото по-опасните химикали. Поради това за продуктите, съдържащи тези активни вещества, може да бъде предоставено разрешение по опростена процедура. Азотът е включен в приложение I към Регламент (ЕС) № 528/2012 при посочено ограничение, че се използва в ограничени количества в готови за употреба бутилки.

(2) По силата на член 86 от Регламент (ЕС) № 528/2012 азотът е одобрен и като активно вещество за употреба в биоциди от продуктов тип 18 — инсектициди ([2]). Одобрените биоциди, съставени от азот, са разрешени в няколко държави членки, сред които и Франция, и се доставят в газови бутилки ([3]).

(3) Азотът може да се генерира и на място, от околния въздух. Понастоящем генерираният на място азот не е одобрен за употреба в Съюза и не фигурира в списъка в приложение I към Регламент (ЕС) № 528/2012, нито в списъка на активните вещества, включени в програмата за преглед на съществуващите активни вещества в биоциди, посочен в приложение II към Делегиран регламент (ЕС) № 1062/2014 на Комисията ([4]).

(4) На 14 януари 2020 г. Франция подаде заявление до Комисията съгласно член 55, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 528/2012 за дерогация от член 19, параграф 1, буква а) от същия регламент с искане да ѝ бъде позволено да разреши употребата на биоциди, съставени от азот, генериран на място от околния въздух, за опазването на културното наследство („заявлението“).

(5) Културното наследство може да бъде увредено от множество вредни организми — от насекоми до микроорганизми. Присъствието на тези организми не само може да доведе до унищожаването на самите стоки, представляващи културни ценности, но и крие риск вредните организми да се разпространят и върху други намиращи се в близост предмети. При липса на подходящо третиране предметите може да бъдат необратимо увредени, с което културното наследство да се изложи на сериозен риск.

(6) Генерираният на място азот се използва за създаване на контролирана атмосфера с много ниска концентрация на кислород (аноксия) в постоянни или временни запечатани палатки или камери за третиране с цел борба с вредните организми по предмети на културното наследство. Азотът се отделя от околния въздух и се изпомпва в камерата/палатката за третиране, където азотното съдържание на атмосферата се увеличава до приблизително 99 % и в резултат кислородът почти напълно се изчерпва. Влажността на азота, изпомпван в зоната за третиране, се определя според изискванията за предмета, който трябва да бъде третиран. Вредните организми не могат да оцелеят в създадените в камерата/палатката за третиране условия.

([1]) ОВ L 167, 27.6.2012 г., стр. 1.

([2]) Директива 2009/89/ЕО на Комисията от 30 юли 2009 г. за изменение на Директива 98/8/ЕО на Европейския парламент и на Съвета с цел включване на азота като активно вещество в приложение I към нея (ОВ L 199, 31.7.2009 г., стр. 19).

([3]) Списъкът с разрешени продукти е на разположение на адрес: https://echa.europa.eu/fr/information-on-chemicals/biocidal-products

([4]) Делегиран регламент (ЕС) № 1062/2014 на Комисията от 4 август 2014 г. относно работната програма за системно проучване на всички съществуващи активни вещества, съдържащи се в биоциди, посочени в Регламент (ЕС) № 528/2012 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 294, 10.10.2014 г., стр. 1).

(7) Съгласно представената от Франция информация употребата на генериран на място азот изглежда е единствената ефективна техника за борба с вредни организми, която може да се използва за всички видове материали и комбинации от материали, налични в музейните колекции и изложбите и в обектите на културното наследство, без те да бъдат увредени и на разумна цена.

(8) Методът на аноксия или модифицирана/контролирана атмосфера е сред изброените в стандарт EN 16790:2016 „Опазване на културното наследство. Интегрирано управление за борба с вредителите (IPM) за защита на културното наследство“, като в описанието в този стандарт се посочва, че за създаване на аноксия „най-често се използва“ азот.

(9) Съществуват и други техники за борба с вредните организми, като напр. обработка при ниски температури, топлинна обработка и гама-лъчи. Освен това могат да се използват и други активни вещества. Според Франция обаче при всяка от тези техники има ограничения с оглед на увреждания, които може да бъдат причинени на определени материали по време на третирането, и поради това никоя от тях не може да се използва самостоятелно за третирането на всички видове материали и комбинации от материали.

(10) Съгласно представената от Франция информация по отношение на техниката за студено обеззаразяване има съмнения за нейната пригодност за всички колекции от изящни и декоративни изкуства. При произведения от ламинирани материали (боядисани, лакирани или парафинирани, инкрустирани или с инкрустирани нишки), посочената техника може да породи риск от повреда на тези предмети. Във връзка с опазването на културното наследство, съдържащо се в националния архив, подобни съмнения не се допускат съгласно националните политики за консервация, приложими за институции, притежаващи обществени колекции.

(11) Както е посочено в заявлението, обеззаразяване чрез повишаване на температурата не се използва широко от културните институции. Както при студеното обеззаразяване съществуват опасения относно въздействието на топлинната обработка върху ламинираните материали. Освен това топлинната обработка носи допълнителни рискове от загуба на лепливост на лепилата, размекване на елементите, съдържащи восък и повторна поява на използвани преди това химикали, което води до петна по повърхността на предметите.

(12) Според информацията в заявлението техниката на гама-лъчите изисква специално оборудване, което да отговаря на специфичните изисквания за безопасност за тази техника, а също така и напреднали умения. Поради това тази техника е скъпоструваща и трудна за възпроизвеждане. Освен това тя не е пригодна за прозрачни или полупрозрачни материали, които обикновено под въздействието на гама-лъчите стават непрозрачни или се оцветяват.

(13) В заявлението се доказва, че употребата на биоциди, съставени от други активни вещества, предоставяни на пазара във Франция, оставя остатъци върху обработените произведения, които могат да бъдат изпуснати в околната среда и да представляват риск за здравето на човека. Освен това тези вещества имат значителни недостатъци по отношение на физическата консервация на произведения на културата, тъй като много от тях предизвикват промени в цвета, изпускане на масло или лепило, повърхностна кристализация или изменение на ДНК на материалите от животински произход.

(14) През последните десетилетия, в контекста на интегрираното управление за борба с вредителите за опазване на културното наследство, институциите в областта на културното наследство потърсиха решения за преустановяване на употребата на потенциално опасни химикали и се насочиха към техники като аноксията, които са по-щадящи за колекциите от културно наследство и по-малко увреждащи работещите с тях лица.

(15) Съгласно информацията в заявлението употребата на азот в бутилки не е подходяща алтернатива за музеите и обектите на културното наследство, тъй като поражда практически и икономически затруднения. Ограничените количества в бутилките налагат често транспортиране и наличие на отделно съоръжение за складиране. Складирането на голям брой бутилки представлява риск за сигурността поради наличието на газ под налягане. Аноксията, за която се използва генериран на място азот, води до по-ниски разходи за културните институции в сравнение с употребата на азот в бутилки. След първоначалната инвестиция в камера за третиране и генератор на азот на място други разходи не се пораждат.

(16) Ако се изисква музеите и обектите на културното наследство да използват няколко техники за борба с вредните организми — всяка от които подходяща за конкретни материали и предмети — вместо само една техника, която вече се използва и е подходяща за всички материали, това би довело до допълнителни разходи за музеите и обектите на културното наследство и усложнява постигането от тези ползватели на заложената в техните планове за интегрирано управление за борба с вредителите цел за преустановяване на употребата на по-опасни активни вещества.

(17) Обсъждания във връзка с евентуална дерогация съгласно член 55, параграф 3 по отношение на генерирания на място азот се проведоха през 2019 г. по време на няколко заседания ([5]) на компетентните органи по биоцидите в рамките на експертната група на Комисията.

(18) Освен това, по искане на Комисията, след първото подобно заявление от Австрия за дерогация за продукти, съставени от генериран на място азот, Европейската агенция по химикали проведе обществена консултация по заявлението, което даде възможност на всички заинтересовани страни да представят своите становища. Голямата част от получените 1 487 коментара бяха в подкрепа на дерогацията. Много от представилите коментари лица подчертаха неудобствата на наличните алтернативни техники: термичното третиране може да увреди някои материали, при употреба на други активни вещества върху артефактите остават токсични остатъци, които постепенно се изпускат в околната среда, а използването на азот в бутилки не позволява в зоната за третиране да се контролира относителната влажност, което е необходимо при третирането на някои материали.

(19) Две международни организации, представляващи музеи и обекти на културното наследство — Международният съвет на музеите и Международният съвет на паметниците и историческите обекти, заявиха намерението си да подадат заявление за включване на генерирания на място азот в приложение I към Регламент (ЕС) № 528/2012, с което ще се даде възможност на държавите членки да разрешават продукти, съставени от генериран на място азот, без да е необходима дерогация по силата на член 55, параграф 3 от посочения регламент. За извършването на оценка на такова заявление, за включването на веществото в приложение I към Регламент (ЕС) № 528/2012 и за получаването на разрешения за продуктите обаче е необходимо време.

(20) Заявлението сочи, че понастоящем във Франция няма подходящи алтернативи, тъй като всички алтернативни техники, които в момента са на разположение, са свързани с неудобства — било поради непригодността им за третиране на всички материали, или поради практически затруднения.

(21) Въз основа на всички тези аргументи е целесъобразно да се направи заключението, че генерираният на място азот е от съществено значение за опазването на културното наследство във Франция и че не съществуват подходящи алтернативи. Поради това на Франция следва да се предостави възможност да разрешава предоставянето на пазара и употребата на биоциди, съставени от генериран на място азот, за опазването на културното наследство.

(22) За евентуалното включване на генерирания на място азот в приложение I към Регламент (ЕС) № 528/2012 и за последващото разрешаване от държавите членки на продукти, съставени от генериран на място азот, е необходимо време. Поради това е целесъобразно да се разреши дерогация за срок, който би позволил завършването на съответните процедури,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

До 31 декември 2024 г. Франция може да разрешава предоставянето на пазара и употребата на биоциди, съставени от генериран на място азот, за опазването на културното наследство.

Член 2

Адресат на настоящото решение е Френската република.

Съставено в Брюксел на 15 юли 2020 година.

За Комисията
Stella KYRIAKIDES
Член на Комисията

([5]) 83-тото, 84-тото, 85-ото и 86-ото заседание на представители на компетентните органи на държавите членки по въпросите на изпълнението на Регламент (ЕС) № 528/2012, проведени съответно през май 2019 г., юли 2019 г., септември 2019 г. и ноември 2019 г. Протоколите от заседанията са на разположение на адрес: https://ec.europa.eu/health/biocides/events_en#anchor0